

Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Vrije Basisschool De Bloesem-De Driesprong te Munsterbilzen (Bilzen)

Hoofdstructuur bao

	Instellingsnummer	15743
	Instelling	Vrije Basisschool
directeur		Peter VANSPAUWEN
adres		Appelboomgaardstraat 7 - 3740 MUNSTERBILZEN
telefoon		089-41.62.69
fax		089-56.57.38
e-mail		vbs@bloesem-driesprong.be
website/URL		www.bloesem-driesprong.be
	Bestuur van de instelling	965798 - Kath. Ond. Dek. Bilzen te BILZEN
adres		Schoolstraat 45 - 3740 BILZEN
	Scholengemeenschap	118869 - KODB vzw te BILZEN
adres		Schoolstraat 45 - 3740 BILZEN
	CLB	114918 - Vrij CLB Zuid - Limburg te TONGEREN
adres		Dirikenlaan 4 - 3700 TONGEREN
	Dagen van het doorlichtingsbezoek	09/05/2011, 10/05/2011, 11/05/2011
	Einddatum van het doorlichtingsbezoek	11/05/2011
	Datum bespreking verslag met de instelling	06/06/2011

Samenstelling inspectieteam

Inspecteur-verslaggever	Ludo Coenen
Teamleden	Paul Lemmens

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
1. SAMENVATTING	5
2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING	6
2.1 Leergebieden in de focus	6
2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus	6
3. KENMERKEN VAN DE SCHOOL	6
4. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGS-VOORWAARDEN?	6
4.1 Kleuteronderwijs: Nederlands	6
4.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie	7
4.3 Lager onderwijs: Nederlands	8
4.4 Lager onderwijs: wereldoriëntatie	9
5. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	10
5.1 Personeelsbeheer	10
5.2 Professionalisering	10
5.3 Materieel beleid	10
5.4 Welzijn	10
5.5 Curriculum	10
5.6 Begeleiding	10
5.7 Evaluatie	11
6. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	12
7. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	13
7.1 Wat doet de school goed?	13
7.2 Wat kan de school verbeteren?	13
7.3 Wat moet de school verbeteren?	14
8. ADVIES	14
9. REGELING VOOR HET VERVOLG	14

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Zij deed dit in het kader van haar opdracht zoals bepaald in het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of de instelling op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of de instelling zelfstandig de tekorten kan remediëren.

De onderwijsinspectie maakt gebruik van de mogelijkheid om het toezicht op de erkenningsvoorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid afzonderlijk uit te voeren. Dit impliceert dat het advies in dit verslag betrekking heeft op alle erkenningsvoorwaarden behalve de voorwaarden die het welzijnsbeleid betreffen (hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid).

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, de doorlichtingsbezoeken en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie leergebieden en procesindicatoren of procesvariabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens de doorlichtingsbezoeken.

Tijdens de doorlichtingsbezoeken verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op de volledige instelling of op één of meerdere structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Enkel bij een ongunstig advies adviseert de onderwijsinspectie of de instelling zelfstandig de vastgestelde tekorten kan remediëren.

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde viseert het verslag en stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. SAMENVATTING

Basisschool *De Bloesem-De Driesprong* komt tegemoet aan de verwachtingen die de overheid stelt in de ontwikkelingsdoelen voor het kleuteronderwijs en de eindtermen voor het lager onderwijs. Dit blijkt uit het onderzoek van de leergebieden Nederlands en wereldoriëntatie. Daarmee beantwoordt deze basisschool aan de erkenningsvoorwaarden.

De school heeft twee vestigingsplaatsen: *De Driesprong* die het volledige basisonderwijs aanbiedt in de wijk Heesveld-Eik, en *De Bloesem* in het centrum van de Bilzense deelgemeente Munsterbilzen. Bijzonder aan *De Bloesem* is dat ze een nieuwe campus deelt met de stedelijke basisschool en er behalve kleuteronderwijs, alleen het eerste, tweede en derde leerjaar organiseert. De stedelijke basisschool biedt de bovenbouw aan. De samenwerking is voor tal van aspecten vastgelegd in afspraken. Ze verloopt sterk in de informele sfeer.

In het streven naar kwaliteitsvol onderwijs onderscheiden beide vestigingsplaatsen zich in de leerbegeleiding. Die is gebaseerd op het streven naar een zo hoog mogelijk welbevinden van de kinderen en het bewerken van een zo groot mogelijke betrokkenheid bij het leren en de leerstof. Daarom gebruiken de leerkrachten verschillende werkvormen die de kinderen initiatief geven. Daarom ook een degelijk uitgebouwde en goed lopende zorgwerking. Zo kunnen de leerkrachten inspelen op de verscheidenheid in hun klasgroep, soms ook met ondersteuning van andere leerkrachten.

Belangrijk voor die zorgwerking is de evaluatiepraktijk, vindt de school. Dat is de wijze waarop de school de ontwikkeling en de vorderingen van de kinderen in kaart brengt en opvolgt. De school doet dit op een goede wijze voor de leergebieden of die delen ervan, waarvoor ze de resultaten in een cijfer kan weergeven. Twee kanttekeningen: als dit niet of minder vanzelfsprekend is zoals voor de leergebiedoverschrijdende eindtermen, dan heeft de school daarin nog een weg te gaan. Voorts legt de school in de rapportering een klemtoon op vooral technische aspecten zoals spelling, terwijl in de praktijk blijkt dat er het nodige evenwicht is tussen alles wat aan bod moet komen.

Dat evenwicht is overigens een pluspunt voor de wijze waarop de leerkrachten invulling geven aan de leergebieden Nederlands en wereldoriëntatie. Ook de samenhang tussen beide valt op omdat de leerinhouden dan vanuit gelijklopende thema's worden aangereikt. Omdat de verschillen in taalvaardigheid tussen kinderen toenemen, is het aangewezen dat de school daar nog meer aandacht aan besteedt, vooral maar uiteindelijk niet alleen binnen het leergebied Nederlands. Ook is meer aandacht nodig voor het klasbeeld. Niet overal zijn de nodige tijdlijnen en kaarten aanwezig. Die moeten het mogelijk maken om bijvoorbeeld actualiteit en leerinhouden te plaatsen in de tijd en in de ruimte, toch een aspect van wereldoriënterend onderwijs. Sterk binnen wereldoriëntatie zijn zowel de wijze waarop de school kinderen bewustmaakt van en ze ook vaardiger maakt in het verkeer, als het geregeld confronteren van kinderen met de nabije of verdere omgeving om zo nieuwe leerinhouden beter te begrijpen. Het belangrijkste is dat de leerkrachten uiteindelijk de leerplannen realiseren. Dat doen ze vooral door allerlei bronnen- of leerboeken te gebruiken. Hoewel daarin soms verschillen schuilen, bewaken de leerkrachten de leerplandoelen nauwelijks om zo over- of onderaanbod te vermijden.

Het is positief dat het team van leerkrachten en directeur zich daarvan bewust is. Wat niet verbaast want openheid, engagement en vernieuwingsbereidheid typeren hen. Meer nog, vanuit een gedeeld leiderschap werken ze samen aan de schoolontwikkeling. Dat doen ze op basis van gedragen prioriteiten die nog aan kracht kunnen winnen door ze te onderbouwen vanuit evaluatiegegevens en door ze te vatten in een stappenplan om zekerder te zijn van een doordachte en degelijke invoering.

Kortom, het team van *De Bloesem* en *De Driesprong* toont aan dat het er goed in slaagt kwaliteitsvol onderwijs aan te bieden. Dit verslag reikt daartoe bijkomende handvaten aan en mondt alvast uit in een gunstig advies.

2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

2.1 Leergebieden in de focus

Kleuteronderwijs

Nederlands

wereldoriëntatie

Lager onderwijs

Nederlands

wereldoriëntatie

2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

Onderwijs

Begeleiding

Leerbegeleiding

Evaluatie

Evaluatiepraktijk

3. KENMERKEN VAN DE SCHOOL

- daling leerlingenpopulatie voorbij vijf jaar
- gedeeld gebruik van de schoolinfrastructuur

4. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGS-VOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde leergebieden volgende vaststellingen op:

4.1 Kleuteronderwijs: Nederlands

Voldoet

- De school toont vanuit planningsdocumenten en opbrengsten aan dat ze de ontwikkelingsdoelen nastreeft voor Nederlands. Bevindingen van het lager onderwijs bevestigen dat de meeste kleuters de vooropgestelde leerinhouden hebben verworven.
- Om naadloos aan te sluiten bij de leef- en belevingswereld van de kleuters, bieden de leerkrachten de leerinhouden van de verschillende leergebieden geïntegreerd aan in thema's. Voor elk thema selecteren de leerkrachten activiteiten die ook of vooral inspelen op het leergebied Nederlands en die ze op basis van een koepeligen instrument onderbouwen met een selectie van overeenstemmende ontwikkelingsaspecten. Daarin manifesteert zich verscheidenheid omdat er geen afspraken zijn over de relevantie van vermelde ontwikkelingsaspecten. Dat leidt soms tot lijvige, maar niet altijd functionele planningsdocumenten. Sinds het vooronderzoek

vullen leerkrachten dit aan met eigen of leerplandoelen. Doorgaans is er een aanbod voor elk leerdomein.

- In het team leeft een groeiend besef dat het bewaken van het aanbod belangrijk is om het leerplan te realiseren. Intussen turven de leerkrachten de ontwikkelingsaspecten die ze vermelden bij een activiteit. Vermits die keuze van ontwikkelingsaspecten niet altijd relevant is, weegt dat op de opzet om volledigheid aan te tonen.
- Met occasionele en vooral gerichte observaties, waarvoor het leerplan inspirerend was, voorts met leerlingenwerk, de resultaten van enkele tests en in een groep een screening per doel, gaan de leerkrachten na of de kleuters nagestreefde doelen bereiken.
- Een begrippenlijst, fiches voor hoeken en frequent terugkerende activiteiten per leeftijdsgroep en de subdoelen van elk ontwikkelingsaspect dragen ertoe bij dat de continuïteit en de gradatie van leerinhouden verzekerd zijn. Er gelden afspraken over jaarlijks terugkerende, veelal jaargebonden thema's.
- Voor het stofferen van leerinhouden Nederlands hanteren de leerkrachten bronnenboeken die in de groepen van de jongste kleuters richtinggevend, en voor de andere groepen inspirerend en ondersteunend zijn.
- De domeinen spreken en luisteren krijgen intentionele aandacht. Een daarop gericht bronnenboek is daarvoor ondersteunend. Uitdagende materialen, maar ook motiverende werk- en groeperingsvormen zorgen er ook voor dat de passieve en actieve taalschat uitbreiden. De school investeert in de kindbetrokkenheid van ouders om thuis met de kleuter interactie te bewerken over de klaswerking.
- De leerkrachten investeren in de ontluikende geletterdheid via voorbereidend lezen en schrijven. Er geldt een aantal afspraken om langs een gelijkgerichte aanpak de overgang naar eerste leerjaar te stroomlijnen. Het aanbod van boeken in de klassen verschilt van vrij beperkt tot heel gevarieerd.
- Om in te spelen op de individuele ontwikkeling van de kleuter differentiëren de leerkrachten door te ondersteunen en te begeleiden, door een bijkomend aanbod te voorzien of door een beroep te doen op klasinterne of klasexterne ondersteuning, zoals voor (eentalig) anderstalige kleuters. Het contractwerk bij de oudste kleuters beoogt ook een aanbod op maat.
- De verrijking van de hoeken met thematische impulsen voor het leergebied Nederlands komt minder voor.

4.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

- De school kan veeleer vanuit planningsdocumenten, maar minder goed vanuit opbrengsten aantonen dat ze de ontwikkelingsdoelen nastreeft voor wereldoriëntatie. Bevindingen van het lager onderwijs bevestigen dat de meeste kleuters de vooropgestelde leerinhouden hebben verworven.
- Om naadloos aan te sluiten bij de leef- en beleavingswereld van de kleuters, bieden de leerkrachten de leerinhouden van de verschillende leergebieden geïntegreerd aan in doorgaans wekelijkse thema's. Voor elk thema selecteren de leerkrachten passende activiteiten die ze op basis van een koepелеigen instrument onderbouwen met een selectie van overeenstemmende ontwikkelingsaspecten. Daarin manifesteert zich verscheidenheid omdat er geen afspraken zijn over de relevantie van vermelde ontwikkelingsaspecten. Dat leidt soms tot lijvige, maar niet altijd functionele planningsdocumenten. Sinds het vooronderzoek vullen sommige leerkrachten dit soms tot consequent aan met een eigen of een leerplandoel.
- In het team leeft een groeiend besef dat het bewaken van het aanbod belangrijk is om het leerplan te realiseren. Intussen turven de leerkrachten de ontwikkelingsaspecten die ze vermelden bij een activiteit. Vermits die keuze van ontwikkelingsaspecten niet altijd relevant is, weegt dat op de opzet om volledigheid aan te tonen.

- Nagaan of de inspanningen voor wereldoriëntatie renderen en of de kleuters de nagestreefde doelen dus bereiken, gebeurt niet gericht, maar vanuit deskundigheid en jarenlange ervaring.
- De keuze van de thema's is in hoofdzaak gerelateerd aan wereldoriëntatie. Deels stuurt de jaarkring deze keuze aan, deels wat kleuters actueel beroert. Vooral over jaarkringgebonden thema's die in elke leeftijdsgroep terugkeren, zijn er afspraken om overlap te voorkomen. Een begrippenlijst, fiches voor hoeken en frequent terugkerende activiteiten per leeftijdsgroep, een doorgaande lijn voor onder meer de kalenders en de subdoelen van elk ontwikkelingsaspect dragen ertoe bij dat de continuïteit en de gradatie van leerinhouden verzekerd zijn. Globaal tekent zich een zeker evenwicht af tussen de verschillende domeinen.
- Omdat de themakeuze aansluit bij de interesses van kleuters, voorzien de leerkrachten een of meer waarnemingsmomenten. Zo kunnen kleuters de fysieke en sociale werkelijkheid ontdekken, verkennen, beleven en ervaren. In andere situaties nodigen de leerkrachten met dezelfde bedoeling een 'expert' uit. Soms is actualiteit inspirerend. Elk jaar werkt de school een schoolproject uit dat inspeelt op wereldoriëntatie.
- Voor verkeer heeft de school een leerlijn uitgewerkt en geregeld plannen de leerkrachten ook daarop afgestemde activiteiten. Ook maakt de school werk van activiteiten en initiatieven die refereren aan milieu- of gezondheidseducatie. De Bloesem participeert aan het project Milieu op school.
- Behalve in de onthaalhoek weerspiegelen het klasbeeld en ook de klasinrichting in verschillende mate de aandacht voor wereldoriëntatie en het actuele en voorbije thema.
- Dit schooljaar kreeg het hele team een vorming over de leerplanvernieuwingen. In de marge daarvan maakten de leerkrachten een inventaris van techniekdoelen waarvoor ze een aanbod voorzien. Het is niet duidelijk hoe de school de vernieuwing wil implementeren.

4.3 Lager onderwijs: Nederlands

Voldoet

- Vanuit opbrengsten van externe, methodegebonden en soms ook zelfgemaakte toetsen kan de school aantonen dat ze voor zo veel mogelijk leerlingen de eindtermen voor dit leergebied bereikt. De school heeft alleen beperkte en informele indicaties daarover voor de kinderen van De Bloesem die na het derde leerjaar op dezelfde campus onderwijs volgen in de stedelijke basisschool.
- Om het aanbod van leerinhouden te richten hanteren de leerkrachten een onderwijsleerpakket dat ze consequent volgen. Ze vertrouwen erop dat dit pakket aan het leerplan beantwoordt. Voor spelling voorzien de meeste leerkrachten een bijkomend aanbod waardoor het foutloos schrijven verbeterde.
- De school maakt op een evenwichtige wijze werk van de verschillende leerdomeinen. De school investeert in leesbevordering en vooral in de onderbouw ook in leesvaardigheid. Allerlei initiatieven zoals een leeshoek, voorlezen, de leeskaart, de omvangrijke klasbibliotheken en de initiatieven om de collectie uit te breiden, dragen ertoe bij. Voor creatief schrijven, spreken en luisteren vallen de leerkrachten terug op het onderwijsleerpakket. De mate waarin kinderen intentionele kansen krijgen om hun taalvaardigheid aan te scherpen, is leerkrachtgebonden. Occasioneel speelt de school ook in op externe initiatieven.
- Activerende werk- en groepeeringsvormen en het aanwenden van bronnen verhogen de betrokkenheid van de leerlingen en zorgen ervoor dat ook attitudinale en leergebiedoverschrijdende eindtermen worden nagestreefd.
- In heel wat groepen tekent zich een grote samenhang af tussen de leergebieden Nederlands en wereldoriëntatie.

- Leerkrachten differentiëren vooral binnen de technisch-cognitieve, goed meetbare luiken spelling en technisch lezen. Het onderwijsleerpakket biedt remediërings- en verrijkingsoefeningen aan die leerkrachten aanwenden om op basis van leerlingenwerk en toetsresultaten meer op maat van het kind te werken. Voorts zijn klasinterne en klasexterne ondersteuning voorzien, zoals voor taalzwakke en anderstalige leerlingen. Er gelden compenserende maatregelen voor kinderen met leerstoornissen zoals dyslexie.
- In het klasbeeld zijn vooral spellingsmoeilijkheden en ook stappenplannen gevisualiseerd. Dat gebeurt in verscheidenheid en niet altijd even functioneel.
- Reflectie over resultaten op niveau van het leerdomein of het leergebied en beschouwd over een langere periode en per leerjaar of voor de hele school, is nog geen basis voor het verankeren of bijsturen van het aanbod of de aanpak.

4.4 Lager onderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

- De school kan vanuit opbrengsten van externe, methodegebonden en soms ook zelfgemaakte toetsen aantonen dat ze voor zo veel mogelijk leerlingen de eindtermen voor wereldoriëntatie bereikt. Dit kan ze minder goed omdat ze leerkrachtafhankelijk, het aanbod voor dit leergebied stoffeert vanuit verscheidene onderwijsleerpakketten.
- Omdat de leerkrachten ondanks het gebruik van diverse bronnen de leerplanrealisatie niet bewaken, zijn over- of onderaanbod niet uit te sluiten.
- Om effecten na te gaan baseren de leerkrachten zich naast de methodegebonden, ook op zelfgemaakte toetsen. Deze eigen toetsten zijn dikwijls nogal eenzijdig omdat ze in hoofdzaak peilen naar kennis. De transfer van opgedane kennis, inzichten, vaardigheden en attitudes naar nieuwe situaties, wordt dan nauwelijks getoetst. Jaarlijks nemen de vierdeklassers deel aan een externe proef.
- De leerkrachten brengen de meeste leerinhouden geïntegreerd aan. Ze werken vanuit thema's met voldoende en evenwichtige aandacht voor de verschillende domeinen. In vele klassen is er een duidelijke link met de thema's binnen Nederlands. Dit schooljaar staat het domein techniek in de focus met een extra aanbod.
- De school opteert voor een cursorische benadering van verkeerseducatie, vast ingeroosterd in de weekplanning. Een zelfgemaakte en opgevolgde leerlijn waarborgt de continuïteit en de gradatie. De andere educaties rond onder meer gezondheid, erfgoed en milieu krijgen geïntegreerde aandacht. De Bloesem participeert aan het project Milieu op school.
- Om leerinhouden betekenis te geven vanuit natuurlijke en functionele contexten, sluiten de thema's aan bij leef- en beleavingswereld van de kinderen. De leerkrachten laten vrij frequent de nabije en verdere omgeving verkennen. Plaatselijke relictten zijn nog niet in kaart gebracht waardoor ze weleens onbenut blijven voor exploratie. Tweejaarlijks zijn er meerdaagse extramurosactiviteiten voor de vijfde- en zesdeklassers die doorgaans allemaal deelnemen. Elk jaar werkt het team een schoolproject uit dat meestal sterk inspeelt op wereldoriëntatie. Occasioneel speelt de school ook in op externe initiatieven.
- Actualiteit krijgt vooral in de hogere leerjaren intentionele aandacht. Dit nieuws kaderen in onder meer tijd en ruimte gebeurt nauwelijks, wat ook blijkt uit het klasbeeld. De actualiteit aanwenden om leerinhouden te stofferen of toe te passen, is geen gewoonte. Enkele leerkrachten beschikken over een digitaal bord dat ze vooral gebruiken om inhouden te illustreren.
- Activerende werk- en groepeeringsvormen en het aanwenden van bronnen verhogen de betrokkenheid van de leerlingen en zorgen ervoor dat ook attitudele en leergebiedoverschrijdende eindtermen worden nagestreefd.
- Hoewel leerkrachten werken vanuit een thematisch aanbod, weerspiegelt het klasbeeld nauwelijks of niet het actuele thema. Het mangelt aan continuïteit en gradatie in vooral

de tijd- en ruimtekaders. Zo ontbreken in de meeste klaslokalen de nodige tijdlijnen en kaarten om leerinhouden, gebeurtenissen of personen te plaatsen in een tijds- en ruimteperspectief.

- Dit schooljaar kreeg het hele team een vorming over de leerplanvernieuwingen. In de marge daarvan maakten de leerkrachten een inventaris van techniekdoelen waarvoor ze een aanbod voorzien. Het is niet duidelijk hoe de school de vernieuwing wil implementeren.
- Reflecteren over en interpreteren van resultaten, ook over een langere termijn en op schoolniveau, is nog geen basis voor het verankeren of bijsturen van het aanbod of de aanpak.

5. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert volgende vaststellingen op:

5.1 Personeelsbeheer

5.2 Professionalisering

5.3 Materieel beleid

5.4 Welzijn

5.5 Curriculum

5.6 Begeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- doeltreffendheid
- ontwikkeling.

5.6.1 Leerbegeleiding

Vaststellingen

- De visie op leerbegeleiding gaat uit van een kindgerichte benadering waarin het welbevinden en de betrokkenheid van de kinderen vooropstaat als basis voor de ontwikkeling van verschillende competenties. De groepsleerkracht is daarvoor de eerstverantwoordelijke en de betrokkenheid van alle partners is wezenlijk.
- Leerkrachten en leerlingen gaan collegiaal en respectvol met elkaar om wat bijdraagt tot het welbevinden van de kinderen. Het didactisch handelen is erop gericht de betrokkenheid van kleuters en leerlingen te stimuleren. Het aanwenden van diverse groepeerings- en andere activerende werkvormen biedt kansen voor leerlingeninitiatief en het stimuleren van interactie met en tussen leerlingen.
- De school hanteert een transparant en sluitend zorgcontinuüm met functionele procedures, formuleren en overlegstructuren. Zowel het zorgteam dat de zorg aanstuurt en opvolgt, als de leerkrachten onderstrepen en illustreren dat de werking efficiënt en effectief verloopt op school-, leerkrachten- en leerlingenniveau.

- Leerkrachten hanteren foutenanalyses om te differentiëren en te remediëren. Directe hulp, leerlingen tussendoor ondersteunen en motiverend handelen, ondersteunen de eerstelijnszorg. Voor een beperkt aantal kinderen ontvangen de teamleden leerkrachtgerichte ondersteuning, waardoor hun deskundigheid in zorgzaam onderwijs verstrekken toeneemt.
- Het multidisciplinaire overleg is gevat in een procedure die bijdraagt tot een gedegen voorbereiding en een concretere hulpvraag en die volgens de leerkrachten leidt tot effectieve afspraken voor interventies met soms ook externe expertise, ondersteunende maatregelen in geval van een leerstoornis of aangepaste leertrajecten voor bijvoorbeeld eentalig anderstaligen of kinderen met een leerachterstand.
- Het concretiseren van de zorgwerking is een geregeld terugkerend onderwerp tijdens de lerarenvergaderingen en nascholingen.

5.7 Evaluatie

5.7.1 Evaluatiepraktijk

Vaststellingen

- In het schoolwerkplan formuleert de school een visie die ervan uitgaat dat evaluatie gericht is op individuele hulpverlening, dat resultaten in functie van vordering en ontwikkeling staan en dat een leerling bijgevolg niet moet worden vergeleken met de klasgroep.
- In de kleuterafdeling volgen de leerkrachten de ontwikkeling van kleuters op met toevallige, maar ook gerichte observaties van vooral technisch-cognitieve en sociale competenties. Ze hanteren bij de oudste kleuters ook enkele tests.
- In het lager onderwijs is er een frequente evaluatie van vooral meetbare leerinhouden. Voor de correctie van leerlingenwerk lopen afspraken. Zo kunnen ook leerlingen hun werk corrigeren. Leerkrachten corrigeren op een accurate wijze, doorgaans leidend tot een quoterings, dikwijls begeleid met bemoedigende waardering.
- Hoewel de school ook in de feiten een totale persoonlijkheidsontwikkeling voorstaat, blijkt dit niet meteen uit het opvolgen van de vorderingen die kinderen maken. Dat gebeurt bij uitstek voor technisch-cognitieve componenten: in het kleuteronderwijs vooral via gerichte observaties en enkele tests, in het lager onderwijs via de toetsen van het leerlingvolgsysteem en de toetsen.
- Voor Nederlands en wiskunde zijn resultaten van methodegebonden toetsen na elk leerstofgeheel bepalend voor remediering of verrijking. Vooral naar aanleiding van leerlinggebonden overleg vergelijken ze deze resultaten met die van het leerlingvolgsysteem of externe toetsen. Deze bevestigen doorgaans de bestaande beeldvorming van de leerkrachten.
- Zowel tijdens het multidisciplinaire overleg als tijdens overgangsbesprekingen (ook met de stedelijke basisschool waarmee De Bloesem de campus deelt) nemen de leerkrachten alle evaluatiegegevens in relatie met persoonlijkheidskenmerken mee in overweging om desgevallend tot afspraken te komen over een doelgerichte aanpak.
- Voor de rapportering van evaluatiegegevens plant de school – naast de permanente tussentijdse evaluaties – viermaal een toetsenperiode met schriftelijke toetsen van een groter leerstofgeheel. Het rapport geeft nog geen beeld van de totale persoonlijkheidsontwikkeling. Vooral voor Nederlands en wiskunde is het evenwicht wat zoek omdat de leerkrachten voor sommige leerdomeinen of luiken daarvan veel meer toetsresultaten opnemen dan voor andere, terwijl er in de praktijk evenwichtige aandacht is. Evaluatie van attitudinale en vooral leergebiedoverschrijdende eindtermen gebeurt nauwelijks.
- Er is een goed georganiseerde communicatie over vorderingen en prestaties van kinderen. Dat gebeurt tijdens overlegmomenten met betrokken leerkrachten. Voor

ouders is er een afzonderlijk contactmoment na elk rapport. Enkele leerkrachten doen positieve, leerrijke ervaringen op met vergelijkbare kindcontacten.

- De evaluatiepraktijk was de voorbije jaren geen voorwerp van gesprek, studie of overleg. Leerkrachten zien evaluatie vooral in relatie met rapportering.

6. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op:

- De vestigingsplaats De Bloesem organiseert kleuteronderwijs en het eerste, tweede en derde leerjaar. Ze deelt een nieuwe campus met een stedelijke basisschool die er alleen de bovenbouw organiseert. De samenwerking is voor een aantal aspecten zoals de keuze van onderwijsleerpakket geformaliseerd, de dagdagelijkse samenwerking verloopt vlot en sterk in de informele sfeer.
- De school heeft binnen haar talenbeleid specifieke aandacht voor de eentalig anderstalige kinderen, voor wie ze vooral binnen de GOK-lestijden voorziet in een taalverwerving.
- Een participatief en gedragen leiderschap kenmerkt de schoolcultuur. Samen met de directeur is het kernteam een orgaan dat sterk ondersteunend is voor het uitzetten van de koers. Om de betrokkenheid met de leerkrachtengroep te verhogen is het kernteam niet alleen representatief, maar deels jaarlijks wisselend samengesteld. Volgens de leerkrachten is de directeur goed bereikbaar en geeft hij wel eens een schouderklopje.
- De leerkrachten genieten van een grote autonomie en kunnen daar ook professioneel mee om. Desondanks zijn er soms te weinig afspraken of ze worden te weinig opgevolgd, want verscheidenheid kleurt de werking. Dat kan wegen op continuïteit en kwaliteit.
- Hoewel de schoolvisie geen instrument is om de werking te richten, leeft er in het team wellicht onder impuls van het zorgbeleid een vrij gelijkgerichte, veeleer impliciete visie op school, onderwijs en opvoeding.
- De leerkrachten zijn gemotiveerd en staan open voor vernieuwingen. Prioriteiten komen doorgaans vanuit de basis, zodat ze gedragen zijn. In de praktijk is zulk doel niet of te weinig gevat in een geëxpliciteerd implementatietraject van voor zover nodig, meerdere jaren en dat voorziet in vorming, visieontwikkeling, ondersteuning, begeleiding, evaluatie en bijsturingen, maar ook in afspraken en opvolging ervan.
- Het is geen gewoonte om de eigen praktijk en de opbrengsten daarvan op een langere termijn beschouwd, cyclisch en systematisch te analyseren en te interpreteren op leerjaar-, leerkracht- of schoolniveau om het goede te verankeren en wat nodig is bij te sturen.

7. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

7.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- De school beantwoordt voor de leergebieden Nederlands en wereldoriëntatie aan de maatschappelijke opdracht om de ontwikkelingsdoelen na te streven in het kleuteronderwijs en om de eindtermen bij zo veel mogelijk leerlingen te bereiken in het lager onderwijs.
- Voor beide leergebieden slaagt de school erin een evenwicht te bewerkten tussen de leerdomeinen.
- In de meeste groepen tekent zich een matige tot sterke samenhang af tussen de leergebieden Nederlands en wereldoriëntatie.
- De school besteedt expliciete en gestructureerde aandacht aan verkeerseducatie. Een leerlijn zorgt voor de continuïteit en de gradatie. Ook vaardigheden en attitudes komen aan bod.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- De leerbegeleiding kenmerkt zich door een effectief en efficiënt zorgbeleid op school-, leerkrachten- en leerlingenniveau.
- Uit de omgang en het didactisch handelen van de leerkrachten blijkt dat het welbevinden en de betrokkenheid van de kinderen de daadwerkelijke uitgangspunten van de leerbegeleiding zijn.
- De school heeft voor de evaluatiepraktijk een stevige, geformaliseerde visie. In de feiten brengt de school effecten in kaart, die de hulpverlening ondersteunen. De school communiceert er ook over op een gedegen wijze.

Wat betreft het algemeen beleid:

- Leerkrachten en directeur vormen een open, geëngageerd en vernieuwingsbereid team.
- Een sterk gedeeld leiderschap stuurt het samen school maken aan.
- Er leeft een sterk impliciete visie op school, onderwijs en opvoeding.

7.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- Omwille van de toenemende taalheterogeniteit verdient het communicatieve luik van het leergebied Nederlands nog meer gerichte aandacht.
- In de kleuterafdeling is het bewaken van de leerplanrealisatie nodig om over- of onderaanbod uit te sluiten. Dit geldt ook voor wereldoriëntatie in het lager onderwijs.
- Er zijn afspraken nodig om op schoolniveau te komen tot een doorgaande lijn voor de tijd- en ruimtekaders in het klasbeeld en voor een meer functionele aanwending ervan.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- In de evaluatiepraktijk is er nauwelijks oog voor minder meetbare luiken zoals de leergebiedoverschrijdende eindtermen. Dit hypothekeert de ambitie om de totale persoonlijkheidsontwikkeling op te volgen.

Wat betreft het algemeen beleid:

- Prioriteiten krijgen zo nodig, niet altijd een aanpak op schoolniveau. Het ontbreekt dan ook aan een traject dat op langere termijn uitzet hoe onder meer visieontwikkeling, nascholing, afspraken of ondersteuning vorm krijgen.
- Het is geen gewoonte om de eigen praktijk en de opbrengsten daarvan over een langere termijn op leerjaar- of schoolniveau cyclisch en systematisch te analyseren en te interpreteren om het goede eventueel te verankeren en wat nodig is bij te sturen.

7.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- nihil

8. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

GUNSTIG

voor de volledige instelling.

9. REGELING VOOR HET VERVOLG

Nihil

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Ludo Coenen

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname
Het bestuur of zijn gemandateerde

Naam: